

Nr 41.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i värnpliktslagen.*

Genom en den 27 mars 1953 dagtecknad proposition, nr 220, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag**om ändring i värnpliktslagen den 30 december 1941 (nr 967).**

Härigenom förordnas, att i värnpliktslagen den 30 december 1941 skola vidtagas följande ändringar, nämligen *dels* att 43, 44 och 45 §§ skola upphöra att gälla, *dels* att 14 § 1 mom., 15, 16 och 19 §§, 27 § 1 mom. A. och 3 mom. B., 29 § 1 mom., 36, 38 och 39 §§, 41 § 1 mom. och 48 §¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels ock* att 46—49 §§ skola erhålla beteckningarna 43—46 §§.

(Nuvarande lydelse.)

14 §.

1. Värnpliktig är skyldig att personligen inställa sig vid inskrivningsförrättning det år han fyller nitton år. Den som förvärvar svenskt medborgarskap först sedan han inträtt i värnpliktsåldern är skyldig inställa sig vid inskrivningsförrättning det år som infaller näst efter det han förvärvat medborgarskapet.

(Föreslagen lydelse.)

14 §.

1. Värnpliktig är, *där ej Konungen för särskilda fall annorlunda förordnar*, skyldig att personligen inställa sig vid inskrivningsförrättning det år han fyller nitton år. Den som förvärvar svenskt medborgarskap först sedan han inträtt i värnpliktsåldern är skyldig inställa sig vid inskrivningsförrättning det år som infaller näst efter det han förvärvat medborgarskapet.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 14 § 1 mom., 15 § och 29 § 1 mom. SFS 1950: 225 samt beträffande 19 § och 27 § 1 mom. A. SFS 1952: 173.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Från skyldighet att iakttaga personlig inställelse vid inskrivningsförrättning undantagas:

a) värnpliktig, som är inskriven å sjömanshus, i de fall Konungen bestämmer;

b) värnpliktig, som innehar anställning utomlands eller uppehåller sig därstädes för idkande av studier eller för utbildning i sitt yrke och som i den ordning Konungen föreskriver styrker, att han är duglig till krigstjänst; samt

c) värnpliktig, för vilken vid inskrivningsförrättningen företes intyg om kroppslig eller andlig brist, varav till fullo framgår, att han är oduglig till krigstjänst.

Värnpliktig, som visar laga förfall för utevaro, må inskrivas, därest han på sätt Konungen föreskriver styrker, att han är duglig till krigstjänst.

Rörande skyldighet — — — förordnar Konungen.

Rörande skyldighet — — — förordnar Konungen.

15 §.

Under förutsättningar, som bestämmas av Konungen, må yngling på egen begäran inskrivas redan innan det år då han fyller nitton år, dock ej före det år då han fyller sjuutton år med mindre han varit anställd över stat vid krigsmakten och godkänts i undervisning och utbildning, som meddelats under anställningstiden.

Den som — — — omedelbart inskrivas.

15 §.

Under förutsättningar, som bestämmas av Konungen, må yngling på egen begäran inskrivas redan innan det år då han fyller nitton år, dock ej före det år då han fyller sexton år.

Den som — — — omedelbart inskrivas.

(Nuvarande lydelse.)

16 §.

Inställelse till inskrivning skall ske vid inskrivningsförrättningen för den ort, där den värnpliktige är kyrkobokförd. Värnpliktig må dock *undergå inskrivning å annan ort*, i vilket fall det åligger honom att utan kallelse anmäla sig hos vederbörande inskrivningsnämnd och därvid avlämna sin *kallelseorder* eller, *därest* han icke erhållit sådan eller ordern förkommit, prästbetyg. *Inställer sig värnpliktig, som är inskriven å sjömanshus, vid inskrivningsförrättning för annan ort än den varest han är kyrkobokförd, skall han därjämte uppvisa sjöfartsbok.*

Värnpliktig, som — — — han vistas.

Vad i — — — i värnpliktsåldern.

19 §.

Under tid, då inskrivningsförrättning ej hålles, må inskrivningschefen, i den omfattning och i enlighet med de närmare föreskrifter Konungen meddelar, utöva inskrivningsnämnd tillkommande åligganden; *dock att sådan uttagning av värnpliktig till underofficers- eller underbefälsutbildning, vartill den värnpliktige icke lämnat medgivande, alltid skall verkställas av inskrivningsnämnd.*

Finner inskrivningschefen — — — nämndens prövning.

27 §.

1. De värnpliktigas utbildningstid.

I fråga om de värnpliktigas utbildningstid skola gälla följande bestämmelser.

(Föreslagen lydelse.)

16 §.

Inställelse till inskrivning skall ske vid inskrivningsförrättningen för den ort, där den värnpliktige är kyrkobokförd, *eller vid annan inskrivningsförrättning, till vilken den värnpliktige kallats.* Värnpliktig må dock *inställa sig vid annan inskrivningsförrättning än nu sagts*, i vilket fall det åligger honom att utan kallelse anmäla sig hos vederbörande inskrivningsnämnd och därvid avlämna sin *order om inställelse vid inskrivningsförrättning* eller, *om* han icke erhållit sådan eller ordern förkommit, prästbetyg.

Värnpliktig, som — — — han vistas.

Vad i — — — i värnpliktsåldern.

19 §.

Under tid, då inskrivningsförrättning ej hålles, må inskrivningschefen, i den omfattning och i enlighet med de närmare föreskrifter Konungen meddelar, utöva inskrivningsnämnd tillkommande åligganden; *dock må inskrivningschef ej utan den värnpliktiges medgivande uttaga värnpliktig för underofficers- eller underbefälsutbildning i andra fall än då inskrivningsnämnd fattat preliminärt beslut om eller avgivit förslag till sådan uttagning.*

Finner inskrivningschefen — — — nämndens prövning.

27 §.

1. De värnpliktigas utbildningstid.

I fråga om de värnpliktigas utbildningstid skola gälla följande bestämmelser.

(Nuvarande lydelse.)

A. I den mån ej nedan under punkterna B.—E. annorlunda föreskrives, är värnpliktig skyldig tjänstgöra följande antal dagar, nämligen:

a) värnpliktig tilldelad *armén* eller *kustartilleriet* trehundra- och trettiofyra dagar, vilken tjänstgöring skall fullgöras med en första tjänstgöring om trehundrafyra dagar och tre repetitionsövningar, envar om trettio dagar; dock att Konungen, *vad angår värnpliktiga tilldelade kustartilleriet*, äger förordna om minskning av tiden för första tjänstgöringen och därmed av sammanlagda tjänstgöringstiden med högst fjorton dagar;

b) värnpliktig tilldelad — — — femton dagar.

3. Särskilda bestämmelser.

B. Där sådant med hänsyn till utbruten farsot eller andra utomordentliga förhållanden prövas vara av nöden, äger Konungen förordna, att tjänstgöring skall taga sin början *eller återstående del därav fullgöras* å senare tid än i 1 mom. föreskrives.

Likaledes äger — — — smittas spridande.

29 §.

1. Anstånd till — — — bestämmer medgivnas:

a) å sjömanshus — — — inställa sig;

b) å sjömanshus inskriven värnpliktig, som gör sannolikt, att han under den tid närmast förestående tjänstgöring skulle omfatta kommer att söka inträde i sjökaptens-, styr-

(Föreslagen lydelse.)

A. I den mån ej nedan under punkterna B.—E. annorlunda föreskrives, är värnpliktig skyldig tjänstgöra följande antal dagar, nämligen:

a) värnpliktig tilldelad *armén* eller *kustartilleriet* trehundra- och trettiofyra dagar, vilken tjänstgöring skall fullgöras med en första tjänstgöring om trehundrafyra dagar och tre repetitionsövningar, envar om trettio dagar; dock att Konungen äger förordna om minskning av tiden för första tjänstgöringen och därmed av sammanlagda tjänstgöringstiden med högst fjorton dagar;

b) värnpliktig tilldelad — — — femton dagar.

3. Särskilda bestämmelser.

B. Där sådant med hänsyn till utbruten farsot eller andra utomordentliga förhållanden prövas vara av nöden, äger Konungen förordna, att tjänstgöring skall taga sin början å senare tid än i 1 mom. föreskrives.

Likaledes äger — — — smittas spridande.

29 §.

1. Anstånd till — — — bestämmer medgivnas:

a) å sjömanshus — — — inställa sig;

b) å sjömanshus inskriven värnpliktig, som gör sannolikt, att han under den tid närmast förestående tjänstgöring skulle omfatta kommer att söka inträde i sjökaptens-, styr-

(Nuvarande lydelse.)

mans-, övermaskinst- eller andre maskinistklass vid *navigationsskola*;

c) värnpliktig, som — — — frånvarande; samt

d) värnpliktig, som — — — eller olägenheter.

Fortfar anledning — — — längre anstånd.

36 §.

Värnpliktig, som — — — tio kronor.

Inställer sig den värnpliktige vid *förrättning* för annan ort än den varest han är kyrkobokförd men försummar han att därvid avlämna *kallelseorder* eller prästbetyg, böte, där han till följd härav icke kan under förrättningen emottagas, första gången tio kronor och varje följande gång femtio kronor.

38 §.

Har värnpliktig om rekommenderad postförsändelse mottagit avi, av vilken framgår, att försändelsen avsänts av militär myndighet, och underlåter han utan laga förfall att avhämta försändelsen eller vägrar värnpliktig, då försändelse från militär myndighet tillhandahålles honom, att utkvittera eller mottaga densamma, dömes till dagsböter.

(Föreslagen lydelse.)

mans-, *sjöingenjörs-* eller andre maskinistklass vid *sjöbefälsskola*;

c) värnpliktig, som — — — frånvarande; samt

d) värnpliktig, som — — — eller olägenheter.

Fortfar anledning — — — längre anstånd.

36 §.

Värnpliktig, som — — — tio kronor.

Inställer sig den värnpliktige vid *inskrivningsförrättning* för annan ort än den varest han är kyrkobokförd eller vid annan *förrättning än den till vilken han eljest kallats* men försummar han att därvid avlämna *sin order om inställelse vid inskrivningsförrättning* eller prästbetyg, böte, där han till följd härav icke kan under förrättningen emottagas, första gången tio kronor och varje följande gång femtio kronor.

38 §.

Har värnpliktig om rekommenderad postförsändelse mottagit avi, av vilken framgår, att försändelsen avsänts av militär myndighet, och underlåter han utan laga förfall att avhämta försändelsen eller vägrar värnpliktig, då försändelse från militär myndighet tillhandahålles honom, att utkvittera eller mottaga densamma eller underlåter han att *behörigen förvara order om tjänstgöring enligt 28 § denna lag*, dömes till dagsböter.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

39 §.

Den som — — — sin skyldighet.

41 §.

1. Såsom laga förfall för uteblivande från inskrivning eller tjänstgöring eller för annan uraktlåtenhet att fullgöra åligganden enligt denna lag anses, om man är sjuk, *om man är i Konungens och rikets tjänst uppbådad eller faren*, om man sitter i häkte eller om man är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller skyddshem eller annan dylik anstalt. Vederbörande äge dock att, då andra än nu sagda förfall förebaras, pröva, huruvida de äro av den vikt, att de må gälla såsom laga förfall.

48 §.

Konungen bestämmer, om och i vad mån samt under vilka villkor befrielse från de i denna lag föreskrivna skyldigheter må kunna tills vidare medgivas *den nomadiserande lappbefolkningen*.

39 §.

Den som — — — sin skyldighet.
Mål om utdömande av försuttet vite anhängiggöres vid allmän domstol.

41 §.

1. Såsom laga förfall för uteblivande från inskrivning eller tjänstgöring eller för annan uraktlåtenhet att fullgöra åligganden enligt denna lag anses, om man är sjuk, om man sitter i häkte, *om man är intagen i fångvårdsanstalt, tvångsarbetsanstalt eller alkoholinstanstalt eller om man är omhändertagen för skydds- uppfostran*. Vederbörande äge dock att, då andra än nu sagda förfall förebaras, pröva huruvida de äro av den vikt, att de må gälla såsom laga förfall.

45 §.

Konungen bestämmer, om och i vad mån samt under vilka villkor befrielse från de i denna lag föreskrivna skyldigheter må kunna tills vidare medgivas *såsom renskötare sysselsatta värnpliktiga tillhörande lappbefolkningen*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953. Har ärende rörande förseelse, som avses i 36, 37 eller 39 §, före nämnda dag anhängiggjorts hos länsstyrelse enligt 43 § i dess äldre lydelse, skall dock vad i sistnämnda lagrum stadga äga tillämpning å ärendet.

Till grund för propositionen ligger ett förslag som avgivits av de sakkunniga för att verkställa översyn av inskrivningsförordningen och därmed sammanhängande bestämmelser. De föreslagna ändringarna är till en del avsedda att ge grundval för utformningen av bestämmelserna i en ny inskrivningsförordning. Till största delen föranledes dock ändringsförslagen enbart av tidigare beslut i värnpliktsfrågor eller av ändrad lagstiftning på andra områden. Därjämte har de sakkunniga även till behandling upptagit frågor om ändringar som framlagts av chefen för armén, riksdagens militieombudsman samt statens organisationsnämnd och decentraliseringsutredningen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det genom propositionen framlagda lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas nedan, hänvisa till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Enligt gällande bestämmelser äger Konungen beträffande kustartilleriet tilldelade värnpliktiga förordna om minskning av tjänstgöringstidens längd med högst fjorton dagar. Det föreslås, att sådant förordnande skall kunna meddelas även i fråga om värnpliktiga tilldelade armén.

Underlåtenhet att behörigen förvara krigstjänstgöringsorder föreslås skola straffbeläggas.

Mål angående förseelser mot vissa bestämmelser i värnpliktslagen föreslås skola handläggas i judiciell ordning. Länsstyrelsernas befattnings med ärenden angående värnpliktsböter skall alltså upphöra.

I övrigt föreslås endast vissa ändringar, som äger samband med tidigare fattade beslut i värnpliktsfrågor eller föranledes av ändrad lagstiftning på andra områden.

Departementschefen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Torsten Nilsson, anför i propositionen:

»Under de elva år som den nu gällande värnpliktslagen varit i kraft har den varit föremål för ett flertal partiella ändringar. Det har givetvis varit svårt att vid sådana ändringar, där sakligt viktiga frågor fått sin lösning, beakta alla praktiska konsekvenser av desamma och således i detalj anpassa de olika bestämmelserna till att även formellt stämma överens inbördes. I samband med en allmän översyn av värnpliktsbestämmelserna har nu framlagts ett förslag, som avser att utgöra en anpassning av bestämmelserna i nämnda hänseende och till vad som erfarenhetsmässigt visat sig vara den praktiska tillämpningens krav. Jag föreslår, att ändringar vidtages i värnpliktslagen i anslutning till de sakkunnigas förslag.

Som ett led i rationaliseringen av länsstyrelsernas arbete bör frågan om

en förenkling av handläggningen av ärenden angående vissa värnpliktsböter lösas. Efter samråd med cheferna för justitie- och inrikesdepartementen tillstyrker jag de sakkunnigas förslag, att länsstyrelserna befrias från att handa dessa ärenden, vilka i stället bör i vanlig ordning handläggas av judiciell myndighet, med utnyttjande i den omfattning så kan ske av institutet strafföreläggande. Jag tillstyrker därför förslaget, att 43 § värnpliktslagen upphäves. På det sätt och av de skäl de sakkunniga angivit bör även 44 och 45 §§ i lagen upphävas. Jag delar de sakkunnigas mening att värnpliktslagen bör i sin helhet tryckas om och tillstyrker därför förslaget att numrera om de fyra sista paragraferna i lagen.

Det har visat sig även för armén medföra vissa praktiska olägenheter att sommaruppehållet under de värnpliktigas första tjänstgöring inräknats i tjänstgöringstiden. Jag tillstyrker därför den föreslagna ändringen av 27 § 1 mom. A. i värnpliktslagen, som avser att möjliggöra för Konungen att även för arméns värnpliktiga avkorta första tjänstgöringen och därmed hela utbildningstiden med 14 dagar i de fall där så finnes påkallat.

Såsom tjänsteförrättande militieombudsmannen anfört i sin i det föregående återgivna skrivelse kan skada vållas av att order om krigstjänstgöring icke förvaras på ett sådant sätt, att obehöriga hindras ta del av dess innehåll. Jag biträder förslaget, att försumlighet i fråga om förvaring av dylik order straffbelägges och härutinnan anknytes till den redan befintliga straffbestämmelsen i 38 § värnpliktslagen för underlåtenhet att avhämta försändelse från militär myndighet eller vägran att mottaga dylik försändelse.

Utan att ställning nu tages till arméchefens förslag beträffande tjänstgöringsförhållandena för vissa värnpliktiga, tillhörande lappbefolkningen, kan definitionen på denna grupp värnpliktiga i nuvarande 48 § värnpliktslagen lämpligen ändras till att närmare precisera, vilka värnpliktiga som det här gäller. Jag tillstyrker därför den föreslagna utformningen av den nya 45 § i lagen.

Betänkligheter synes icke behöva möta mot att godtaga de föreslagna ändringarna i 14 §, som innebär, att åt Konungen överlämnas att bestämma i vilka fall undantag från skyldighet att iakttaga inställelse vid inskrivningsförrättning må medgivas, i 16 § om skyldighet för dem som skall inskrivas att på order inställa sig vid annan inskrivningsförrättning än den som avser deras kyrkobokföringsort, utan att dock därigenom rätten att själva välja inskrivningsförrättning betages dem, samt i 19 § om rätt för inskrivningschef att formellt besluta om tvångsuttagning för befälsutbildning i angivna fall. Jag tillstyrker därför dessa förslag.

Övriga föreslagna ändringar avser i stort sett endast att anpassa lagstiftningen till överensstämmelse med ändringar som av mig i det föregående tillstyrkts eller till redan vidtagna författningsändringar på andra områden och föranleder ingen erinran från min sida.»

Utskottet.

I 38 § värnpliktslagen stadgas, att därest värnpliktig om rekommenderad postförsändelse mottagit avi, av vilken framgår, att försändelsen avsånts av militär myndighet, och underlåter utan laga förfall att avhämta försändelsen, eller om värnpliktig, då försändelse från militär myndighet tillhandahålles honom, vägrar att utkvittera eller mottaga densamma, skall han dömas till dagsböter. I propositionen föreslås ett tillägg till denna paragraf av innebörd att jämväl underlåtenhet att behörigen förvara krigstjänstgöringsorder skall straffas med dagsböter. Beträffande syftet med det föreslagna tillägget hänvisar departementschefen till att skada kan vållas av att order om krigstjänstgöring icke förvaras på ett sådant sätt, att obehöriga hindras taga del av dess innehåll.

Bestämmelser som straffbelägga utlämnande av uppgift, vars uppenbarande kan medföra men för försvaret, finnas i strafflagens 8 kapitel. Sker utlämnandet med uppsåt att gå främmande makt till handa, föreligger spioneri (4 §) eller grovt spioneri (5 §). Saknas dylikt kvalificerat uppsåt kan gärningen bestraffas som obehörig befattning med hemlig uppgift (6 § första stycket) eller vårdslöshet med hemlig uppgift (6 § andra stycket). I detta sammanhang är främst den sistnämnda bestämmelsen av intresse. Såsom exempel på fall som omfattas av bestämmelsen nämnes i motiven, att någon förvarar en handling innehållande hemlig uppgift ovarsamt, så att obehörig får del av innehållet. Vårdslös förvaring beaktas således i denna bestämmelse ur sekretessynpunkt. Såsom skyddsföreskrift i detta avseende är enligt utskottets mening bestämmelsen i strafflagen av skilda skäl lämpligare än en särskild föreskrift om straff för underlåten förvaring, och den torde icke behöva kompletteras genom en dylik föreskrift. Om så finnes påkallat kunde man i stället anknyta till strafflagsbestämmelsen genom att å militär order, som innehåller uppgift, vars uppenbarande kan medföra men för försvaret, angiva att uppgiften i fråga icke får utlämnas till obehörig samt att värnpliktig, som förvarar ordern ovarsamt, så att obehörig får del av innehållet, kan straffas.

Den föreslagna bestämmelsen bör emellertid icke bedömas enbart ur synpunkten att hemliga uppgifter kunna bli uppenbarade. Militieombudsmannen anför i den skrivelse (MO:s ämbetsberättelse 1951 s. 218—221) vartill hänvisas i propositionen, att den, som förstört mottagen krigsplacementsorder eller eljest icke har den i behåll när inställelse skall äga rum, i allmänhet icke torde kunna fullgöra sin inställeskyldighet vid inträffad mobilisering, även om han skulle vilja det. Förfrågningar hos militära myndigheter skulle i varje fall bli nödvändiga, och om värnpliktiga i större omfattning saknade erforderliga uppgifter om tid och plats för sin inställelse, kunde mobiliseringsplanernas genomförande allvarligt störas.

En värnpliktig, som icke fullgör sin inställeskyldighet, skall enligt 26 kap. 11 och 12 §§ strafflagen straffas för undanhållande eller rymning

Härför erfordras dock, att den värnpliktige ägt kännedom om inställelseskyldigheten. Detta krav är uppfyllt redan genom så kallat eventuellt uppsåt. Sådant uppsåt anses vara för handen, då den värnpliktige insett att hans handlande inneburet risk för att han icke skulle fullgöra sin inställelseskyldighet, och det tillika kan förutsättas, att han, även om han varit viss om ett sådant resultat av sitt handlande, icke skulle ha avstått därifrån. En värnpliktig, som förlorat sin inställelseorder och, ehuru han saknat kännedom om dess innehåll, icke sökt av vederbörande myndighet få besked därom, kan således komma att drabbas av ansvar för undanhållande eller rymning, om han icke inställer sig. Dessa bestämmelser innebära därför för de värnpliktiga en maning att vinnlägga sig om vad som fordras för att de skola kunna fullgöra sin inställelseskyldighet. Det synes utskottet tveksamt, huruvida effekten i detta avseende skulle nämnvärt förstärkas genom att underlåten förvaring av order särskilt straffbelades. Härtill kommer, att en dylik bestämmelse skulle medföra, att värnpliktig, som icke förvarat sin order men äger kännedom om dess innehåll och lojalt fullgör sin inställelseskyldighet, skulle kunna straffas. Denna konsekvens är, särskilt med hänsyn till att de värnpliktiga i allmänhet icke ha möjlighet att förvara handlingar på ett fullt betryggande sätt, ägnad att inge betänkligheter. Man synes även böra räkna med att en dylik straffbestämmelse kan medföra den ogynnsamma effekten, att värnpliktiga, vilkas order förkommit, i medvetande om att försumlighet i fråga om förvaring av orden är straffbelagd underlåta att anmäla förlusten hos vederbörande myndighet.

Med hänsyn till det anförda anser sig utskottet icke kunna biträda förslaget i denna del.

I nära samband med det nu behandlade spörsmålet står frågan om skyldighet för värnpliktig att taga del av innehållet i en honom tillställd order. Värnpliktslagen innehåller icke någon uttrycklig bestämmelse om sådan skyldighet, och såvitt utskottet har sig bekant har domstol heller icke ansett det möjligt att analogiskt tillämpa bestämmelserna i 38 § om straff för värnpliktig, som underlåter att avhämta eller mottaga försändelse från militär myndighet. Frågan huruvida underlåtenhet att taga del av försändelsens innehåll är att anse såsom tjänstefel jämlikt 26 kap. 18 § strafflagen har i rättstillämpningen bedömts olika, och den har utskottet veterligt icke prövats i högsta instans. Det vore enligt utskottets mening lämpligt och följdriktigt, om värnpliktslagen, som stadgar skyldighet för en värnpliktig att taga emot en militärförsändelse, jämväl ålade den värnpliktige att taga del av försändelsens innehåll. Utskottet förordar därför en föreskrift härom. Då bestämmelsen hör nära samman med föreskrifterna i 38 § värnpliktslagen, torde den böra utformas såsom ett tillägg till denna paragraf.

Den föreslagna sänkningen av minimiåldern för förtidsinskrivning från sjutton till sexton år syftar till att möjliggöra att ynglingar, vilkas tjänst-

göring är avsedd att påbörjas det år, då de fylla sjutton år, skola kunna inskrivas vid de ordinarie inskrivningsförrättningarna på hösten året dessförinnan. Då praktiska fördelar synas kunna uppnås genom en sådan anordning, vill utskottet tillstyrka bestämmelsen under framhållande av att ändringen icke är avsedd att medföra, att dessa ynglingar skola börja sin tjänstgöring tidigare än enligt nu gällande bestämmelser är möjligt.

Vad beträffar de föreslagna lagändringarna i övrigt ansluter sig utskottet till vad departementschefen yttrat.

Utskottet föreslår, att lagförslaget skall träda i kraft den 1 februari 1954.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen — med förklaring att riksdagen funnit vissa ändringar böra vidtagas i det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i värnpliktslagen — måtte för sin del antaga förslaget med de ändringarna, att 38 § och bestämmelserna om ikraftträdandet erhålla följande lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag.)

38 §.

(Utskottets förslag.)

38 §.

Har värnpliktig om rekommenderad postförsändelse mottagit avi, av vilken framgår, att försändelsen avsänts av militär myndighet, och underlåter han utan laga förfall att avhämta försändelsen eller vägrar värnpliktig, då försändelse från militär myndighet tillhandahålles honom, att utkvittera eller mottaga densamma eller underlåter han att *behörigen förvara order om tjänstgöring enligt 28 § denna lag*, dömes till dagsböter.

Har värnpliktig om rekommenderad postförsändelse mottagit avi, av vilken framgår, att försändelsen avsänts av militär myndighet, och underlåter han utan laga förfall att avhämta försändelsen eller vägrar värnpliktig, då försändelse från militär myndighet tillhandahålles honom, att utkvittera eller mottaga densamma eller underlåter han att *taga del av försändelsens innehåll*, dömes till dagsböter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953. Har ärende rörande förseelse, som avses i 36, 37 eller 39 §, före nämnda dag anhängiggjorts hos länsstyrelse enligt 43 § i dess äldre lydelse, skall dock vad i sistnämnda lagrum stadgas äga tillämpning å ärendet.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 1954. Har ärende rörande förseelse, som avses i 36, 37 eller 39 §, före nämnda dag anhängiggjorts hos länsstyrelse enligt 43 § i dess äldre lydelse, skall dock vad i sistnämnda lagrum stadgas äga tillämpning å ärendet.

Stockholm den 1 december 1953.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Nils Elowsson, Sunne, Norman, fru Svenson, herrar Ahlberg, Axel E. Svensson och Nils Theodor Larsson;

från andra kammaren: herr Jacobsson i Igelsbo, fru Johansson i Norrköping, herrar Lundberg, Svensson i Göteborg, fruar Ewerlöf, Sjöstrand och herr Bengtsson i Varberg.